

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ενότητα #1: ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ

Διδάσκουσα: Βιβή Θώμου
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα*** (***Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece***)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Κυριακή, 23 Νοεμβρίου

Το Σάββατο ήμουν με πυρετό στο κρεβάτι! Βρήκα τη μέρα! Ξέρεις τι είναι να έχεις πυρετό και να ακούς από το παράθυρο τις αγριοφωνάρες του Αντώνη και του Ιβάν; «Γκοολ!» Κι εγώ να ιδρώνω και να ξειδρώνω. Όχι βέβαια από το παχνίδι. Από τον πυρετό! Κι όσο οι φίλοι μου έβαζαν τα γκολ τόσο κουδούνιζε το κεφάλι μου.

Δε λέω, το να αρρωσταίνεις έχει και τα καλά του. Πάνε κι έρχονται στο κρεβάτι σου. Να τα διπλά μαξιλάρια. Να και οι πορτοκαλάδες. Να και το αυτοκινητάκι από τη βιτρίνα του κυρ Αντρέα που μου έφερε η αδερφή μου η Μαργαρίτα. Όταν είσαι άρρωστος και τα δωράκια κάνουν τη δουλειά τους, σαν ασπιρίνη!

Σήμερα ούτε πονοκέφαλος ούτε πυρετός. Η μαμά ανακουφίστηκε. Ο πατέρας έγραψε σημείωμα για να καθίσω μέσα στα διαλείμματα αύριο. Βέβαια, θα χάσω το παχνίδι της Δευτέρας. Δεν μπορεί να τα έχεις όλα δικά σου!

Ο εξάχρονος ήρωας της Ορλεάνης

Επιμέλεια: ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ
marianndha@arogematini.gr

Το πολύ-πολύ να μπορούσε να φανταστεί τον εαυτό του αρχηγό ποδοσφαιρικής ομάδας στη γειτονιά του ο Ντεαμόντε Λοβ. Όμως με τίποτα δεν θα μπορούσε να φανταστεί ότι στα έξι μόλις χρόνια της ζωής του θα έπαιρνε μια μέρα πάνω του την ευθύνη όχι μόνο της δικής του ζωής αλλά και έξι ακόμα μικρών ψυχών.

Οι αμερικανικές και βρετανικές εφημερίδες τον έκαναν «πρώτο θέμα» αποκαλώντας τον «Ο μικρός ήρωας της Νέας Ορλεάνης». Η συγκινητική του ιστορία θα μπορούσε να είναι παραμύθι, ωστόσο είναι πέρα για πέρα αληθινή: Την 1^η Σεπτεμβρίου, τέσσερις ημέρες μετά την επέλαση* του τυφώνα* «Κατρίνα», ο μικρός Ντεαμόντε είχε βρεθεί να κρατάει στην αγκαλιά του ένα μωρό πέντε μηνών, έχοντας από πίσω του πέντε ακόμα παιδάκια που τα είχε θέσει υπό την προστασία του, «γιατί έτσι είχα υποσχεθεί στη μαμά», όπως αυθόρμητα κι απλά εξήγησε αργότερα σε αυτούς που τον βρήκαν στο καταφύγιο του Μπατόν Ρουζ.

Τα παιδιά παραδόθηκαν από τους τραγικούς γονείς σε διασωστικό* ελικόπτερο που προσγειώθηκε στην ταράτσα ενός πλημμυρισμένου σπιτιού. Πίστεψαν ότι το ελικόπτερο θα επέστρεφε αργότερα ξανά, για να πάρει και τους ίδιους. Αλλά αυτό δεν επέστρεψε ποτέ!

Ο Ντεαμόντε, έχοντας πάντα στο μυαλό του την εντολή της μητέρας του να προσέχει τα μικρά (τρία από τα επτά παιδάκια είναι δύο μόλις ετών) δεν το έβαλε κάτω. Τα κρατούσε όλα συγκεντρωμένα κοντά του, φρόντιζε να προμηθεύεται φαγητό «σαν μεγάλος» από τα σωστικά συνεργεία*, περιμένοντας στην ουρά και παρέμενε ψύχραιμος.

Ευτυχώς όμως ο μικρός Ντεαμόντε ανταμείφθηκε για την κούραση, την αγάπη, την υπευθυνότητα, την ψυχραιμία που έδειξε σαν να ήταν μεγάλος: Η μητέρα του εξάχρονου εντοπίστηκε στο Τέξας την έκτη ημέρα, μαζί με τις άλλες τέσσερις μητέρες των υπόλοιπων παιδιών.

Η Άλκη Ζέη γεννήθηκε στην Αθήνα και πέρασε τα πρώτα παιδικά της χρόνια στη Σάμο. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Αθηνών, στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών και σεναριογραφία στο Κινηματογραφικό Ινστιτούτο της Μόσχας. Ασχολήθηκε με το γράψιμο από μικρή. Όταν ήταν μαθήτρια γυμνασίου, άρχισε να γράφει έργα για το κουκλοθέατρο. Ένας από τους χαρακτήρες που δημιούργησε, ο Κλούβιος, έγινε μετέπειτα ένας από τους κυριότερους ήρωες του κουκλοθέατρου Αθηνών «Μπαρμπα-Μυτούσης».

Συνέντευξη με την Κίρα Σίνου...

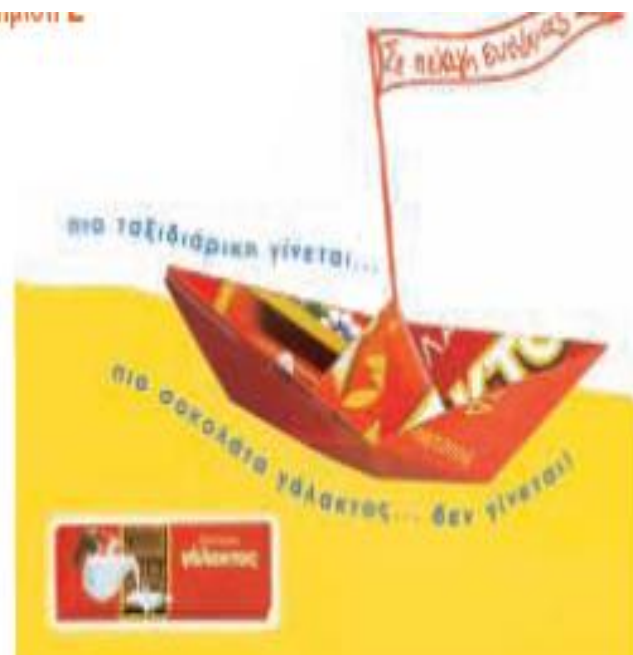
Πού ζείτε;
Στην Κηφισιά.

Με ποιους άλλους ζείτε;
Με την εγγονή μου το γιο μου και τη γυναίκα του. Μαζί μου ζουν ακόμα ένα σωρό σκύλοι γάτες και χελώνες.

Πού γεννηθήκατε;
Στο Ροστόβ μια πόλη της Ρωσίας.

Πού μεγαλώσατε;
Στο Ροστόβ στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα.

Ποια είναι η αγαπημένη σας ασχολία;
Το διάβασμα.

γδέρνω, γδέρνομαι *ρήμα* (γδάρω, θα γδάρω)

- ☑ Όταν **γδέρνεις** το χέρι σου, του κάνεις γρατσουνιές. ✎ *Η Αθηνά έπεσε από το ποδήλατο κι έγδωσε το γόνατό της.* ○ γρατσουνιά
- ✓ Όταν ο χαράπης **γδέρνει** ένα ζώο, του βγάζει το δέρμα. ◇ Το γδάρωμα είναι το σημάδι που έχουμε στο σώμα μας, όταν γδερνόμαστε. ○ γρατσουνιά ➤ γδέρ-νω

γδύνω, γδύνωμαι *ρήμα* (έγδυσα, θα γδύσω)

- ☑ Όταν **γδύνεις** κάποιον, του βγάζεις όλα του τα ρούχα, τον αφήνεις γυμνό. Όταν **γδύνεσαι**, βγάζεις όλα τα ρούχα σου. ✎ *Η Αθηνά έγδυσε όλες της τις κακίκες για να πλύνει τα ρούχα τους.* ○ ξεπλύνω ◇ γδύσιμο
- γδύ-νω

όπου βρίσκεται το σπίτι σου μαζί με τα γύρω σπίτια και τα μαγαζιά.

➤ γει-το-νος

γεπονιά (η) ουσιαστικό (γεποναίει)

→ γείτονας

γέλιο (το) ουσιαστικό (γέλια) → γελάω

γελώ και γελάω (γέλασα, θα γελάσω)

- ☑ Όταν **γελάς**, δείχνεις πως είσαι χαρούμενος ή πως βρίσκεις κάτι παλ διασκεδαστικό, πολύ αστείο. Όταν **γελάς**, ακούγεται το γέλιο σου. ✎ *Οι γονείς του Κώστα πηγαίνουν συχνά ο κυμαλίδες για να γελάσουν.* ● κλάω
- ◇ Το **γέλιο** είναι ο ήχος που βγάζεις, όταν γελάς. Ο ήχος αυτός μοιάζει με χα, χα, χα.
- κλάμα ➤ γε-λώ

Δύο μέρες στο βουνό

Θα χρειαστείτε σακίδιο, 2 φόρμες, 2 ζευγάρια παπούτσια, αδιάβροχο, μπλεκ σημειώσεων, μολύβι, μεγεθυντικό φακό, σκούφο, γάντια, κοσκόιλ, γυαλιά ηλίου... για να περάσετε ένα αξέχαστο διήμερο στον Παρνασσό με τον **Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο Αχαρνών**. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να είστε από 7 έως 18 χρόνων, αλλά και οι μικρότεροι μπορούν να συμμετάσχουν με τη συνοδεία των γονιών τους. Ένα διήμερο στη φύση με δραστηριότητες είναι ο στόχος του προγράμματος.

Θα εξοικηθείτε στη χιονοδρομία, θα γνωρίσετε φίλους, θα ανακαλύψετε την ομορφιά της ελληνικής φύσης, θα μάθετε να προσανατολιζόμαστε, θα διασκεδάσετε με θεατρικά παιχνίδια και, το κυριότερο, θα κορτάσετε καθαρό αέρα και θα περάσετε ξένοιαστες ώρες.

Το διήμερο θα πραγματοποιηθεί στις 15 και 16 Φεβρουαρίου στους Δελφούς και η μεταφορά σας μέχρι εκεί θα γίνει με πούλμιον. Όσοι επιθυμείτε να παρακολουθήσετε το πρόγραμμα, πρέπει να δηλώσετε συμμετοχή έως τις 31 Ιανουαρίου και να προκαταβάλετε μέρος των κρημάτων που απαιτούνται.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210-2461528 (ΕΟΣ Αχαρνών)
υπεύθυνος προγράμματος, Κ. Σαρμάλης

Ο καιρός αύριο

Σταδιακή επιδείνωση του καιρού αναμένεται από αύριο.

- Οι ισχυροί βόρειοι άνεμοι θα ενισχυθούν στα πελάγη.
- Στα νότια θα εκδηλωθούν βροχές και καταιγίδες κατά τόπους ισχυρές.
- Στην κεντρική Ελλάδα θα εκδηλωθεί παγετός.
- Στη βόρεια Ελλάδα και στην Αττική θα εκδηλωθούν σφοδρές χιονοπτώσεις.

Εικόνα από εφημ. ΤΑ ΝΕΑ

6. Είστε υπάλληλος στην εφημερίδα *Οι Μικρές Αγγελίες*. Η δουλειά σας είναι να επεξεργάζεστε τις αγγελίες που σας στέλνουν ώστε να μπορούν να δημοσιευτούν. Πρέπει να είναι σύντομες, αλλά να δίνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Μια κυρία σάς έφερε την παρακάτω αγγελία:

«Λέγομαι Κατερίνα Χατζηπαυστόλου και θα ήθελα να νοικιάσω ένα διαμέρισμα που έχω στο Χολαργό. Είναι ένα διαμέρισμα που βρίσκεται στον τρίτο όροφο μιας εξαώροφης πολυκατοικίας στην οδό Θράκης και στον αριθμό 56. Η πολυκατοικία βρίσκεται απέναντι από τη στάση των λεωφορείων που έχουν προορισμό το κέντρο της Αθήνας. Το διαμέρισμα έχει 2 υπνοδωμάτια, ένα σαλόνι, δυο τουαλέτες και μεγάλη βεράντα, μπρος πίσω. Έχει ήλιο όλη την ημέρα, γι' αυτό έχω βάλει πλιακό θερμοσίφωνα και τέντες. Η πολυκατοικία είναι 15 ετών και έχουμε κεντρική θέρμανση. Το ενοίκιο είναι 650 ευρώ το μήνα. Αν ενδιαφέρεστε, μπορείτε να τηλεφωνήσετε στο νούμερο: 000-5555555».

- α.** Μπορείτε να τη δημοσιεύσετε έτσι; Η αγγελία είναι μεγάλη και καταλαμβάνει πολύ χώρο. Γράψτε την από την αρχή. Δεν πρέπει όμως να ξεπεράσετε τις 35-40 λέξεις.
- β.** Η αγγελία όμως εξακολουθεί να είναι μεγάλη και την ξαναγράφετε με ακόμα πιο σύντομο τρόπο (15-20 λέξεις).

Μην ξεχάσετε:

- να υπογραμμίσετε τις σημαντικές πληροφορίες
- να φτιάξετε ελλειπτικές προτάσεις
- να χρησιμοποιήσετε αριθμητικά
- να χρησιμοποιήσετε συντομογραφίες

Για να φτιάξεις ένα παραμύθι, πρέπει:

1. Να πεις ποιος είναι ο **τίτλος** του.
2. Να πεις χωριστά:
 - αυτό που συμβαίνει στην **αρχή**,
 - αυτό που συμβαίνει στη **μέση** και
 - αυτό που συμβαίνει στο **τέλος**.

Ας φτιάξουμε όλοι μαζί στην τάξη ένα παραμύθι, όπως μας συμβουλεύει η Βάγια.

Το παραμύθι μπορεί να περιέχει τις λέξεις: **άμαξα, βαρέλι, βιολί, νησί, πειρατής, ήλιος, διαμάντι, πυξίδα, παπαγάλος, νάνος.**

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Γιατί αφήνουμε μηνύματα.
- ✓ Να αφήνεις σύντομα μηνύματα, προφορικά και γραπτά.
- ✓ Να βάζεις διαλυτικά, απόστροφο και ενωτικό, όταν γράφεις.
- ✓ Να διαβάζεις και να γράφεις τους διφθόγγους.

26 Οκτωβρίου
του Αγίου Δημητρίου
Να ειχηθώ στη
θεία Δήμητρα.

Πέρασα να σε
δω αλλά δε σε
βρήκα. Θα σου
τηλεφωνήσω το
απόγευμα. ❤️
Χαρά

Μαμά, φεύγω για το σχολείο.
Πήρε η γιαγιά. Θα περάσει
το απόγευμα από το σπίτι
Λουκάς

Λουκά, γεια.
Είμαι ο Αρμπέν.
Ήθελα να βγούμε
να παίξουμε,
αλλά δε σε βρήκα.

- ☀️ Ποιος έχει αφήσει καθένα από τα παραπάνω μηνύματα και γιατί;
- ☀️ Εσύ έχεις πάρει ποτέ μήνυμα; Από ποιον;
- ☀️ Έχεις αφήσει ποτέ μήνυμα σε κάποιον; Τι του έλεγες ή τι του έγραφες;

Πώς οργανώνεται ένα διαφημιστικό κείμενο

Η **διαφήμιση** ενημερώνει και προσπαθεί να πείσει τον καταναλωτή για το προϊόν που διαφημίζεται:

- Με μια «ζωντανή» **εικόνα** που τραβάει την προσοχή.
- Με μια **σύντομη συνθηματική φράση** (σλόγκαν) που έχει σχέση με την εικόνα, με το όνομα του προϊόντος ή με το βασικό προτέρημά του.
- Με ένα **μικρό κείμενο** που περιγράφει το προϊόν και μας ενημερώνει για τα **πλεονεκτήματά** του.
- Με τη χρήση πολλών **επιθέτων**, συχνά σε **συγκριτικό** και **υπερθετικό** βαθμό.
- Με την **προστακτική** και μερικές φορές με την **υποτακτική έγκλιση**.
- Με τη χρήση πολλών σημείων στίξης, και ιδιαίτερα του **θαυμαστικού**, του **ερωτηματικού** και των **αποσιωπητικών**.

5. Τα παιδιά αποφάσισαν για την έκθεση του σχολείου να φτιάξουν μια πόλη, όπου πρωταγωνιστής δε θα ήταν τα χαρτόνια ή ο πηλός αλλά τα άδεια τενεκεδάκια από τις κονσέρβες. Διαβάστε παρακάτω τα υλικά που χρειάστηκαν και πώς κατασκεύασαν αυτή την περίεργη πόλη:

Μια σύγχρονη τενεκεδούπολη

Υλικά

- Χοντρό χαρτόνι
- Τενεκεδάκια διάφορα
- Αλευρόκολλα
- Χρώματα
- Τσαλακωμένες εφημερίδες
- Σπιρτόξυλα
- Μικρά κλαδιά δέντρων
- Σφουγγάρια βαμμένα

Εκτέλεση

- Στρώνουμε το χαρτόνι στο πάτωμα.
- Κολλάμε επάνω τα τενεκεδάκια, στα οποία δίνουμε τη μορφή σπιτιών.
- Τα βάφουμε με διαφορετικά χρώματα.
- Κολλάμε επάνω τους εφημερίδες για τοίχους, σπιρτόξυλα για παράθυρα.
- Τοποθετούμε επάνω στα τενεκεδάκια μικρά κομμάτια σφουγγαριού για σκεπή.
- Πλουτίζουμε την τενεκεδούπολη με μικρά κλαδιά δέντρων.
- Συμπληρώνουμε στην τενεκεδούπολη ό,τι άλλο θέλουμε.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

